

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Školská 389, Sačurov
4. Názov projektu	Budeme úspešnejší
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Q761
6. Názov pedagogického klubu	Klub pedagogických zamestnancov – Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	20.01.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Školská 389, Sačurov
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Anna Kačurová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://zssacurov.edupage.org/a/op-lz-budeme-uspesnejsi?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQzNSZzdWJwYWdlPTM%3D

11. Manažérske zhrnutie:

Krátka anotácia:

Analýza a komparácia výsledkov žiakov slovenských škôl v medzinárodných meraniach čitateľskej gramotnosti.

Kľúčové slová:

čitateľské gramotnosť, medzinárodné merania, PIRLS/TIMSS, OECD/PISA

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Téma stretnutia: Čitateľská gramotnosť v medzinárodných meraniach

Hlavné body: 1. Medzinárodné merania čitateľskej gramotnosti PISA/OECD.

2. Medzinárodné merania PIRLS.

3. Analýza výsledkov slovenských žiakov v medzinárodných meraniach čitateľskej gramotnosti.

4. Návrhy na aktivity pre deti vedúce k zlepšeniu v oblasti čitateľskej gramotnosti.

Stretnutie klubu otvorila koordinátorka Mgr. Kačurová. Privítala všetkých členov a oboznámila ich s témou stretnutia, ktorou je rozbor výsledkov slovenských žiakov v medzinárodných meraniach čitateľskej gramotnosti. Vo svojom úvodnom slove predniesla základné fakty o medzinárodnom meraní **PISA**. Štúdia OECD PISA sa uskutočňuje v trojročných cykloch a sústreďuje sa na žiakov v posledných rokoch povinnej školskej dochádzky. Testuje tri hlavné gramotnosti – čitateľskú, matematickú a prírodovednú. V každom cykle je jedna z oblastí dominantná. Posledný cyklus štúdie

PISA sa uskutočnil v roku 2018 a bol zameraný na čitateľskú gramotnosť. Koordinátorka klubu sa opýtala kolegov, či sa celkový priemer krajín OECD v oblasti čitateľskej gramotnosti sa znížil, alebo zvýšil. Medzi diskutujúcimi v klube v tomto bode nebola zhoda. Mgr. Kačurová ich informovala, že aj celkový priemer všetkých krajín sa znížil a dosiahol hodnotu 487 bodov. Pri otázke „**Koľko bodov dosiahli v čitateľskej gramotnosti slovenskí žiaci?**“ nastala medzi diskutujúcimi zhoda v tom, že určite nižší, no na presnom čísle sa nezhodli, tak ich oboznámila, že skóre slovenských žiakov bolo 458 bodov, teda pod priemerom. Opäť kolegom položila otázku: „**Ktoré krajiny sveta sa k nám najviac priblížili?**“ Táto otázka rozprúdila debatu a padlo niekoľko typov ako Rumunsko, Maďarsko či Ukrajina. Informovala ich, že jednu z krajín uhádli. Okrem Ukrajiny sa k nám v oblasti čitateľskej gramotnosti najviac priblížili Grécko a Čile.

PaedDr. Širáková sa opýtala: „**Ktoré krajiny patrili v roku 2018 v čitateľskej gramotnosti k najlepším?**“ Mgr. Kačurová vyzvala členov klubu, aby sa znova pokúsili tipnúť si, ktoré krajiny sveta patria k top krajinám s nadpriemernými hodnotami v oblasti čitateľskej gramotnosti. V tomto smere už boli tipy diskutujúcich členov bližšie k skutočnosti. Väčšina krajín, ktoré vymenovali, ozaj patrili k skupine najlepších. Koordinátorka klubu vyzvala kolegov, aby skúsili identifikovať príčiny úspešnosti Číny, Singapuru, Hongkongu. Mgr. Truchanová videla príčinu ich úspešnosti hlavne v prísnej disciplíne, ktorou sú ázijské štáty povestné. Nielen žiaci, ale aj dospelí sú dokonale disciplinovaní. Mgr. Hricová poznamenala, že učitelia sa v týchto krajinách určite nestretávajú s problémom nedostatočnej domácej prípravy žiakov.

Mgr. Ihnátová podotkla, že napriek všetkej snahe, ktorú učitelia vyvíjajú, výkon žiakov v oblasti čítania má klesajúcu tendenciu. Uviedla, že v roku 2009 dosiahli slovenskí žiaci v čitateľskej gramotnosti vyššie skóre. Mgr. Truchanová a Mgr. Hricová sa opýtali, či vieme, čo merania PISA OECD vlastne od žiakov očakávajú. Mgr. Ihnátová prečítala požiadavky medzinárodnej organizácie. Vysvetlila, že žiakov delia na skupiny.

1. **Top skupina:** Žiak dokáže pracovať samostatne, logicky dedukovať, navzájom prepájať informácie z viacerých textov, pracovať s údajmi, ktoré sú pre neho neznáme, posúdiť informácie, ktoré si môžu navzájom protirečiť, kriticky zhodnotiť zložitý text, ktorý mu nie je obsahovo blízky, využiť znalosti z textu v praxi, odhaliť „skryté“ informácie v texte a spracovať ich, pracovať s predstavami, ktoré môžu byť v rozpore s očakávaniami.
2. **Riziková skupina:** Žiak dokáže maximálne vyhľadať v texte jednu alebo viac jednotlivých informácií, ktoré sú vyjadrené priamo a bývajú v texte dominantné, rozoznať hlavnú myšlienku alebo autorov zámer v texte, ktorý mu je blízky, spracovať text, v ktorom sa nenachádzajú žiadne „zavádzajúce“ informácie. Žiaci na tejto úrovni potrebujú byť inštruovaní, čím sa v úlohe majú zaoberať.

Učitelia sa zhodli v tom, že všetko je aj o čitateľskom tréningu a výbere vhodných metód nácviku čítania s porozumením. Ak nebudeme venovať pozornosť práci s textom a čítaniu s porozumením, žiaci neuspeli tak v celoslovenských, ako aj v medzinárodných testovaniach.

V ďalšej časti stretnutia klubu PaedDr. Humeníková otvorila tému ďalšieho medzinárodného výskumu čitateľskej gramotnosti žiakov 4. ročníka ZŠ – **PIRLS** (Progress in International Reading Literacy Study). **Prečo práve žiaci 4. ročníka?** Úroveň čitateľskej gramotnosti je skúmaná práve v tomto ročníku, pretože žiaci vo veku 9 – 10 rokov už zvládli techniku čítania a začínajú využívať čítanie ako prostriedok ďalšieho vzdelávania sa. Vo 4. ročníku sa žiaci prestávajú učiť čítať a začínajú sa učiť čítaním. Zvládnutie techniky čítania je dôležitým faktorom v ďalšom vzdelávaní. Popri monitorovaní žiackych výkonov v čitateľskej gramotnosti venuje štúdia PIRLS značnú pozornosť aj čitateľským návykom a postojom žiakov a aj podmienkam ich domáceho a školského prostredia. Mgr. Hricová podotkla, že takto vznikne komplexnejšia správa o schopnostiach dieťaťa, pretože odráža aj aspekty vplyvov na jeho výkon. **Akú úroveň dosahujú naši žiaci v tomto meraní?**

PaedDr. Humeníková informovala prítomných, že posledné meranie prebehlo v roku 2016. Na otázku, či boli výsledky lepšie, sa väčšina vyjadrila negatívne. Informovala ich, že naši štvrtáci dosiahli v meraniach PIRLS lepší výsledok (535 bodov) ako je priemer škály PIRLS (500 bodov). Naši žiaci teda dosahujú výsledky porovnateľné s priemerami ostatných európskych krajín. Podobné

výkony dosiahli žiaci napr. v Rakúsku, Nemecku, Portugalsku. V porovnaní s rokom 2001, v ktorom sa slovenskí žiaci prvýkrát zúčastnili testovania PIRLS, dosiahli v roku 2016 o 17 bodov viac, čo sa pokladá za štatisticky významný nárast. Môžeme teda konštatovať, že trend úrovne čitateľskej gramotnosti desaťročných žiakov je pozitívny. Aj v týchto meraniach bola výrazná riziková skupina žiakov, ktorí dosahovali veľmi slabé výsledky. Všetci diskutujúci sa zhodli na tom, že do tejto skupiny patrili najmä žiaci z MRK, ktorí majú málo stimulujúce domáce prostredie a úplne absentujúcu domácu prípravu a chýbajú im čitateľské návyky.

V záverečnej časti tejto diskusie učitelia rozprávali o možných príčinách a dôvodoch podpriemerných výsledkov starších žiakov v porovnaní s nadpriemernými výsledkami mladších žiakov. Mgr. Kačurová uviedla, že rodičia sa žiakom v nižších ročníkoch doma viac venujú a dohliadajú na ich domácu prípravu. Mgr. Ihnátová zdôraznila, že kým vyučujúci primárneho vzdelávania trénujú čítanie s porozumením vo všetkých predmetoch, nácvik čítania s porozumením u starších žiakov sa stáva doménou len v predmete slovenský jazyk a literatúra. Odborné predmety nižšieho sekundárneho vzdelávania majú v tomto smere veľké rezervy. Mgr. Hricová opäť zdôraznila, že stav čitateľských schopností by sa možno zlepšil, ak by bola zo strany rodičov väčšia ochota zapojiť sa do prípravy svojich detí, resp. ak by im v čítaní šli príkladom. Na odľahčenie tejto náročnej témy PaedDr. Širáková spomenula vtipnú príhodu o matke, ktorá sa snažila prinútiť svoje deti čítať tým, že im kódovala heslá wifi pripojenia podľa kľúčových informácií z rôznych literárnych diel.

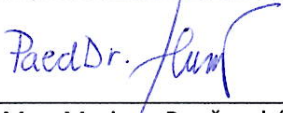
Aktivity zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti:

- v rámci Národnej stratégie zvyšovania čitateľskej gramotnosti už 4. rok koordinátorka ČG Mgr. Baranová vypracovala našu stratégiu – **Stratégiu rozvoja čitateľskej gramotnosti v ZŠ Sačurov**, v ktorej máme rozpracované mesačné aktivity zamerané na ČG
- nákup nových zaujímavých knižných titulov do školskej knižnice
- pravidelná návšteva školskej knižnice v rámci vyučovacích hodín aj ŠKD
- zakúpenie pracovných zošitov a inej spotrebnej literatúry na rozvoj ČG (Eliška knižka, Pomocník...)
- pokračovať v aktivitách – Olympiáda čitateľskej gramotnosti s využitím vlastnoručne vyrobených pomôcok, kvíz Dobré vedieť, Rozprávkové koleso, Bábkové divadlo, Mamičky čítajú deťom, Čítame s Osmijankom, školská konferencia Detská odborná činnosť, TEDx ZŠ Sačurov, ročníkové projekty...
- organizovať besedy so spisovateľmi
- vytvoriť čitateľské dielne, kútiky čítania
- tvoriť testy aj interaktívne edukačné pomôcky na rozvoj ČG
- písanie blogov na podporu čítania:
<https://zssacurov.edupage.org/text21/?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQyMSZzdWJwYWdlPTg%3D>

13. Závery a odporúčania:

V závere stretnutia koordinátorka klubu potvrdila všetkým zúčastneným členom za účasť a konštruktívnu diskusiu a ocenila ich podnetné návrhy. Odporúčala najmä učiteľom nižšieho sekundárneho vzdelávania zamyslieť sa nad tým, ako sa zjednotiť a spojiť pri príprave a nácviku čítania s porozumením žiakov. Všetkým učiteľom odporúčala pozrieť si stránku Jaroslavy Koníčkovej s návrhmi na podporu domáceho čítania detí:

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/5171/aktivity-ako-moze-ucitel-podporit-u-deti-domace-citanie>

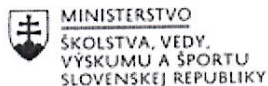
1. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Jana Humeníková
2. Dátum	23.01.2020
3. Podpis	
4. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Mariana Bančanská
5. Dátum	24.01.2020
6. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Kód ITMS projektu: 312011Q761

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

EURÓPSKA UNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola, Školská 389, Sačurov
Názov projektu:	Budeme úspešnejší
Kód ITMS projektu:	312011Q761
Aktivita, resp. názov seminára	Klub pedagogických zamestnancov – Klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania školenia: Základná škola, Školská 389, Sačurov

Dátum konania školenia: **20.01.2020**

Trvanie aktivity/seminára: od 13:30 hod. do 16:30 hod.

Predseda klubu: Mgr. Anna Kačurová

Zoznam účastníkov klubu:

P.č.	Meno a priezvisko	Podpis
1.	Mariana Bančanská	
2.	Mariana Ihnátová	
3.	Mária Dudášová	
4.	Ľuboš Hric	
5.	Tatiana Hricová	
6.	Jana Humeníková	
7.	Anna Kačurová	
8.	Renáta Širáková	
9.	Lenka Truchanová	
10.	Jana Zorvanová	